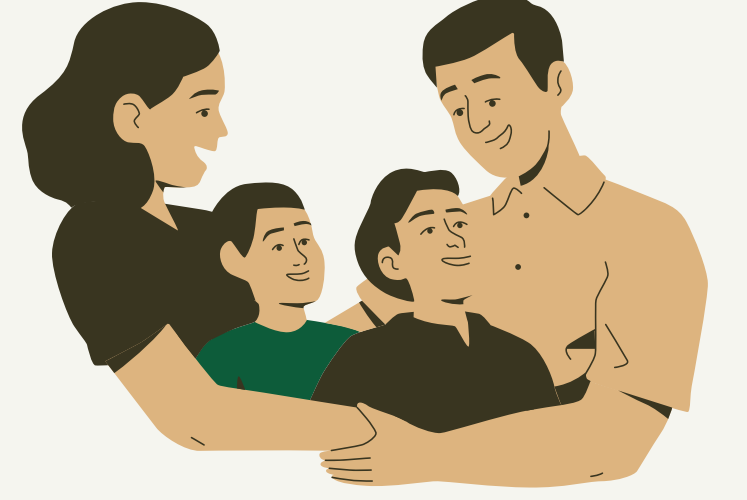

KURALLAR-SINIRLAR-DİSİPLİN-ÖDÜL CEZA

Değerli veliler bu ayki bültenimizde örnek vakalar üzerinden kurallar, sınırlar, disiplin, ödül ve ceza konularını bölüm bölüm ele alacağız.

İlk vakamız **Hayır demenin ve kural koymanın önemi** üzerine.

VAKA 1- MARKETTE

Gizem yedi buçuk yaşında. Ailenin tek çocuğu. Annesi ve babası ile evlerinin yakınında bulunan büyük alışveriş merkezindeki markete her hafta sonu gidiyorlar. Gizem'in en büyük keyiflerinden biri market arabasındaki çocuklara özel bölümde oturmak. Orada oturduğu zamanlarda hem raflara göz gezdirebiliyor hem de rahat ediyor. Şekerleme ve bisküvilerin olduğu reyonda ilerlerken Gizem şekerlerden almak istediğini söylüyor. Annesi almak istemiyor ve kabul etmiyor. Gizem mızıldanıyor, ağlamaya başlıyor. Annesi, Gizem'in istediği şekerlere uzanıp market arabasına atıyor. Gizem seviniyor. Sorun ortadan kalkıyor. Marketteki alışveriş turu devam ederken Gizem vücuda yapıştırılan bebek yapıştırmalarından istiyor. Annesi evde henüz açılmamış beş paket çıkartma olduğunu söylüyor ve hayır diyor. Gizem'in mutlu yüz ifadesi bir anda ağlamaklı ifadeye bürünüyor. Üç kuruşluk şey için çocuğu ağlatmaya değmez, diye düşünen anne çıkartmalardan bir tanesini alıp sepete atıyor. Gizem çok seviniyor. Market alışverişinin sonlarına doğru ilerlemeye devam ediyorlar. Tam o sırada Gizem, pembe çocuk terliklerini görüyor, annesine sesleninceye ve annesi terliklerin başına gelinceye kadar reyonda son kalmış olan terliği bir başka müşteri alıyor. Gizem'in yüzündeki mutsuz ifadeyi gören annesi reyon görevlisini çağırıp kendilerine yardımcı olmasını istiyor. Görevli, promosyon ürün olduğu için sonuncusunun az önce satın alındığını ve ürünün tükendiğini söylüyor. Gizem aniden olanca gücüyle ağlamaya başlıyor. Sepetin içinde ne bulursa yere atıyor. Annesi çaresizlik içinde ona bakıyor. Gizem'i sakinleştirmek için başka bir yere bakabileceklerini söylüyor. Gizem onu duymadan elne geleni yere atmaya devam ediyor. Etraftaki insanların kınayan bakışlarından rahatsız olan anne, bir yandan yere atılan ürünleri toplamaya çalışıyor, bir yandan da "Kızmaya başlıyorum ama!" diye bağıriyor. Gizem umursamıyor, annesinin kızgın bağırişları arttıkça Gizem'in ağlarken çıkardığı sesler de artıyor.

HATA!

Kaç yaşında olursa olsun, bir çocuğa önce hayır denip sonrasında vazgeçilerek yapılan her şey çocuğa ve aileye olumsuz bir sonuç olarak geri döner.

Böylesi bir durumda, Gizem'in marketteki ilk isteğinden itibaren annesinin pek fazla seçeneği yoktu aslında. Çünkü belli ki geçmişte yaşadıkları birçok örnekten, Gizem annesinin "hayır"ının, kendisinin ağlama ve üzülme tehditleri ile "evet"e döndürülebilir olduğunu biliyordu. Elbette ki Gizem de bunu her çocuk gibi sonuna kadar kullanacaktı.

Çocuklarımıza öğretmemiz gereken en temel noktalardan biri "hayır" dediğimiz zaman, bunun değiştirilebilir bir şey olmadığıdır. **Bunun için yapılması gereken, sonrasında izin verecek kadar önemsiz bulduğumuz isteklere daha baştan "hayır" dememektir. Öncelikli olarak, "hayır" dediğimiz şeylerin sayısını azaltmalı, "hayır" dediklerimizin ise arkasında durmalıyız.**

Böyle bir tabloda her şey yolunda gitse bile yani istenilen terlik bulunsa bile, mutlaka çözemeyeceğimiz sorunların olduğu anlar yaşanacaktır. **Böyle anların yaşanmaması için çocuklarımıza "hayır"larımızın anlamının ne olduğunu sizlerin öğretmesi gerekmektedir.** Unutmamak gerekir ki onlar bunu bilmek zorunda değiller. Bunu onlara öğretmek hepimizin sorumluluğu.

Market, toplu ulaşım araçları, misafirlik gibi yerler özellikle "hayır"ları öğrenmemiş çocukların aileleri için daha zor yerlerdir. **"Hayır"ı öğretmeye başlamanın yeri asla bu tür mekanlar değildir.** Çünkü çocuk, arkasına seyircilerin desteğini alacaktır. Çocuk, anne-babanın dayanma gücünün çok olmadığı bir yerde bulduklarını biliyor ve buna göre davranıyor olacaktır. İşler bu noktaya gelmeden önce bu sorunun mutlaka çözülmüş olması gerekmektedir. Aksi takdirde o an için yapılacak tek şey, hiç itiraz etmeden çocuğun isteklerini gerçekleştirmektir. Çünkü itiraz ettiğimizde karşılaşılan ağlama krizine topluluk içinde kolay dayanabilecek bir anne baba pek yoktur.

"Hayır" dediğiniz şeyleri yapmaya devam ettiğiniz sürece bu, çocuğunuzla yaşam boyu sürdüreceğiniz bir tartışma biçimi olacaktır: "**pazarlık**"

Okulda ödevleri için, ergenlik döneminde izin vermediğiniz şeyleri yapmak için, her zaman başka başka taklitlerle sizin "hayır"larınızı değiştirmeye çalışacak ve zorlamalarında devamlı biçim değiştirip ustalaşacaktır.

Çocuğunuzun her istediğinin gerçekleşeceğini düşünmesi bir an önce kurtulması gereken bir yanılsamadır. Hayat onun her istediğinin hemen gerçekleşeceği bir yer değildir.

Ona vereceğimiz en önemli güç, sabredebilme, erteleyebilme ve isteklerini geciktirebilme becerisidir. Bu beceriden yoksun çocuklar, ergenler ve yetişkinler hayatları boyunca çok zorlanır, çabuk hayal kırıklığı yaşar ve çok çabuk pes edip vazgeçerek ümitsizliğe kapılır. Bu da onları devamlı mutsuz kılar.

Çocuk yetiştirmedeki temel bakış açısına dair doğru bir yaklaşım, birebir kullanılabilir gündelik öneriler ve çözümlere dair nadir örneklerden biri için başrollerinde Perran KUTMAN ve Levent ÖKTEM'in oynadığı 2012 yapımı "Canımın İçi" dizisi çok keyifli bir başlangıç olacaktır.

